

BOKMELDING

Med *Vår ære og vår frykt* inn i klasserommet

Abid Raja

Vår ære og vår frykt - en personlig reise i det muslimske Europa

Cappelen Damm 2024

245 sider

Anmeldt av : Siw Fjelstad, lektor med tilleggsutdanning, Frogn videregående

I *Vår ære og vår frykt*, med tilleggstittellen; *en personlig reise i det muslimske Europa*, fortsetter Abid Raja sine refleksjoner over temaer som identitet, kultur og tilhørighet. Boken er en oppfølger til *Min skyld* (2021). Mens *Min skyld* tok et oppgjør med hans personlige skyldfølelse, komplekse oppvekst og forholdet til tro og tradisjoner, går *Vår ære og vår frykt* videre til å utforske samspillet mellom individets frykt og stolthet. *Min skyld* førte til brudd mellom Raja og faren, men i *Vår ære og vår frykt* beskrives en form for forsoning mellom sønn og far. Den siste boken kan leses uavhengig av den første. Raja oppsummerer og peker tilbake på hendelser i den første boken, slik at vi som lesere får helheten. Jeg har lest boken sammen med elever i vg3, der jeg underviser tverrfaglig i norsk og religion og etikk.

Både utgivelsen av *Min skyld* og *Vår ære og vår frykt* har skapt debatt. Samtidig som den siste boken kom ut, skrev også Raja kronikker og deltok i Debatten på NRK. Flere aviser har anmeldt og kommentert boken hans. Som et eksempel skriver Nettavisen 26.09.24 på sin nettside at «Abid Rajas islamkritikk har falt enkelte norske muslimer tungt for brystet». Etter å ha lest boken, opplever jeg ikke at det er islam som tro, men ulike kulturer, autoriteter som blant annet bruker religion som et maktmiddel, og balansen mellom tradisjon og modernitet som først og fremst drøftes.

Gjennom de ulike kapitlene følger vi Raja på reiser. Reisene skjer nær vår tid. Han reiser til land som England, Frankrike, Belgia, Tyskland, Spania, Sverige, og Danmark, hvor han observerer forskjellige tilnærminger til integrering og kulturell sameksistens. Boken starter med et bryllup i Pakistan, etter at Raja aksepterer sin fars invitasjon til forsoning, og utvider deretter til historier om møter med slektninger, gamle venner, og nye bekjente i ulike europeiske land. Han tar opp temaer som ungdomskriminalitet og gjengkriminalitet blant innvandrerungdom, og han reflekterer over hvordan muslimske familier ofte befinner seg i en vanskelig balansegang mellom tradisjon og modernitet i det europeiske samfunnet. Med nåtidens reiser som ramme, gis det innblikk i hans oppvekst, ekteskap og farskap, samtidig som det oppfordres til refleksjon over ulike verdier, utfordringer og hva tilhørighet egentlig innebærer. Raja tar oss slik med på en dypere reise inn i temaene som formet hans egen tro, identitet og forståelse av ære og frykt, og med et skarpt blikk på hvordan kulturelle og religiøse normer kan ha betydelige konsekvenser for enkeltpersoners livsvalg. Teksten preges av en ærlighet og sårbarhet som gir innblikk i hans mest personlige tanker og følelser. Språket er direkte, men også refleksivt, og Raja kombinerer politisk innsikt med personlige anekdoter. På denne måten gjør Raja kompliserte temaer tilgjengelige.

Jeg mener at *Vår ære og vår frykt* gir oss en realistisk og nyansert innsikt i hvordan religion og kultur påvirker menneskers liv i et moderne samfunn. Boken kan være et godt verktøy for å få elevene til å reflektere og samtale om krevende temaer, og vi lærere kan la teksten tale for seg.